Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Rok II. Nowogródek, czwartek 23 lutego 1928 r. Cena 20 gr. № 17 (51).

ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Wychodzi codziennie.

Adres: Redakcji i Administracji NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja Nr. 1. Telefon Nr. 75

CZYNNA CODZIENNIE z wyjątkiem świąt od godz. 12 do 14 i od 16 do 17.

CENA PRENUMERATY miesięcznie . 2.40

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 40 gr., w tekście (przed kronika) 50 gr., za tekstem 20 gr. za milimetr jednoszpaltowy, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz. Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

Przyszłość Ziem Wschodnich

Podróżnik przecinający Polskę z zachodu na wschód rozróżni z łatwością, nawet z okien wagonu trzy zasadnicze strefy gospodarczo - kulturalne na naszem terytorjum.

Pierwszą strefę najbardziej cywilizowaną stanowią województwa zachodnie uzbrojone w cały rynsztunek nowożytnej techniki, bogate, produkcyjne, dobrze zorganizowane.

Drugą strefę przejściową tworzą województwa centralne, którym brak wprawdzie zewnętrznego europejskiego poloru, ale gdzie życie gospodarcze postawione jest przecież na wysokim poziomie, gdzie dobra administracja w krótkim czasie może zatrzeć ślady barbarzyńskiej gospodarki rosyjskiej.

Trzecia strefa zaczyna się za Bugiem i obejmuje nasze województwa wschodnie. Olbrzymie przestrzenie nieużytków, błot, poniszczonych lasów, zapuszczonych pól wywołuje wrażenie ubóstwa, pierwotności.

Serce się ściska każdemu, kto ten kraj ukochał, ilekroć tu zawita z zachodu.

Jaskrawe różnice między poszczególnemi dzielnicami są niewątpliwie źródłem poważnych trudności dla administracji państwowej. Rząd który jeden i ten sam szablon chciałby stosować na wschodzie i na zachodzie rychło znalazłby się w sytuacji bez wyjścia.

Stanowiąc trudność na dzisiaj, różnorodność ziem polskim otwiera jednocześnie rozległe perspektywy na przyszłość.

Pomyślmy sobie, że podstawowa dla ziem Wschodnich produkcja rolna dorówna produkcji województw centralnych, że plon żyta z ha z 8 q. podniesie się do 14 q. że otsetek nieużytków z 16% spadnie do 8%. To wystarczy, aby na 10 miljonach ha ogólnego obszaru Woj. Wileńskiego, Nowogródzkiego, Poleskiego i Wołyńskiego osiągnąć produkcję o setki miljonów zł. wyższą od obecnej.

Podniesienie rolnictwa zamienia ziemie wschodnie w niezmiernie pojemny rynek wewnętrzny dla produkcji przemysłowej dzielnic zachodnich. Nawzajem się uzupełniając różne dzielnice Rzplitej mogą skutecznie przyczynić się do bogacenia wzajemnego.

Optymistyczna wizja przyszłości naszego wschodu niema w sobie nic nierealnego. Warunki naturalne gleby czy to na Wołyniu czy w Nowogródzkiem są korzystniejsze dla rolnictwa niż przeciętnie na zachodzie. Polesie może być podstawą wielkiej produkcji hodowlanej, na bogactwach leśnych przy planowej, rozumnej gospodarce może się oprzeć poważny przemysł drzewny itd. itd.

Możliwości są olbrzymie, ale aby je wyzyskać konieczna jest energja i inicjatywa ludzka i wielki kapitał inwestycyjny.

Trzeba prawdzie śmiało spojrzeć w oczy. Rządy rosyjskie utrzymując świadomie przez całe pokolenia kraj w nędzy i ciemnocie zabiły wszelką wiarę w możność poprawy bytu. Senna inercja panowała nad całem życiem — własnemi siłami społeczeństwo miejscowe nie było w stanie wyrwać się z letargu. — Dla śmiałych przedsiębiorczych ludzi o typie pionierskim otwiera się na wschodzie rozległy teren pracy kulturalnej i gospodarczej. Jeżeli dotychczas emigrowali za Bug przedewszystkiem urzędnicy, to obecnie przychodzi kolej na działaczy społecznych. Zamiast szukać szczęścia i lepszej doli za oceanem, niech młodzieńcza energja polska szuka dla siebie zastosowania na naszych własnych ziemiach wschodnich: łakną one twórczego ziarna i hojnie potrafią umiejętnych siewców za ich trud wynagrodzić.

Intensywniejsze tempo życia gospodarczego obudzi zresztą liczne rzesze pracowników miejscowych do intensywnego działania. Podnieta z zewnątrz i wysiłki miejscowego społeczeństwa zespolą się w harmonijną całość ku wspólnemu pożytkowi.

Obok energji i inicjatywy konieczny jest dla podniesienia ziem wschodnich kapitał.

Rozwinięcie sieci kolei i szos; wielkie meljoracje jak osuszanie Polesia i zabagnionych dolin Serweczy, Szczary, Berezyny i w. i.; akcja budowlana zdolna zaspokoić niezbędne, elementarne potrzeby publiczne i prywatne — wszystko to są zadania, które mogą być spełnione jedynie przy pomocy finansowej Państwa.

Od dwóch lat organizm gospodarczy Polski krzepnie i potężnieje. Bliską jest chwila, kiedy Rząd będzie w stanie przeznaczyć konieczne środki pieniężne na szeroko pomyślane inwestycje na wschodzie.

Wierzymy mocno, że skoro ta chwila nastąpi, rozpocznie się dla Ziem Wschodnich era rozkwitu, że wielkiemi krokami zmierzać one będą do zatarcia smutnej różnicy poziomów, jaka dzieli dzisiaj ziemie po jednej i po drugiej stronie Bugu.

Prof. Dr. W. Kamieniecki.

Prasa finlandzka

Przeciw polityce Waldemarasa

HELSINGFORS (PAT) 22 lutego. Dzienniki tutejsze omawiając sprawę konfliktu polsko-litewskiego wyrażają całkowite uznanie dla spokojnego i odpowiedniego charakteru ostatniej noty ministra Zaleskiego do rządu litewskiego i wyrażają opinję, że sprawa sabotowania przez Kowno rezolucji Rady Ligi Narodów powinna być tematem obrad zbliżającej się sesji marcowej.

Dziennik pisze, że przyczyną, dla której Litwa—względnie premjer Waldemaras rządzący się w niej po dyktatorsku — stale przeciwstawia się Radzie Ligi Narodów jest ta, że pragnie drogą sabotowania układów Polski aby całość sporu polsko-litewskiego była rozpatrywana przez Radę Ligi Narodów.

Taktyka Waldemarasa zawiera momenty nader niebezpieczne dla Litwy, tembardziej, że opiera się na bezmyślnym uporze.

Prowokacje nacjonalistów gdańskich

GDAŃSK, (P. A. T. 22 lutego). Omawiając sprawę subsydjowania niemieckiej organizacji Einwohnerwehr, organ gdańskich nacjonalistów Danzigier Allgemeine Zeitung. domaga się bezwarunkowego zachowania w budżecie wolnego miasta Gdańska kredytów na utrzymanie tej organizacji. Danziger Allgemeine Zeitung czyni przytem cyniczną uwagę, że oszczędności możnaby poczynić w innych dziedzinach, między innemi w dziedzinie szkolnictwa polskiego w Gdańsku. Zdaniem dziennika szkoły polskie nie wymagają adaptacji.

CZAS ODNOWIĆ PRZEDPŁATĘ NA MIESIĄC MARZEC

Rokowania francusko-niemieckie

PARYŻ (tel. wlas.) 21.II. Od kilku miesięcy trwające tu rokowania pomiędzy delegacjami francuską i niemiecką dotyczące uregulowania wymiany towarów pomiędzy Zagłębiem Saary a niemieckim okręgiem clowym doprowadziły do porozumienia.

Podpisanie odnośnej umowy odbędzie się w środę albo w czwartek.

Król Afganistanu w Berlinie

BERLIN (PAT.) 22 lutego. Król Afganistański Amanuliah przybył dziś rano w towarzystwie królowej i otoczenia do Berlina. Na dworcu oczekiwał go prezydent Rzeszy Niemieckiej w towarzystwie członków Korpusu dyplomatycznego.

Po oficjalnem przywitaniu król przeszedł przed frontem kompanji honorowej. W chwili wsiadania do samochodów oddano 21 strzałów armatnich.

Berlin przybrał na powitanie króla Afganistańskiego odświętny charakter. Prasa stwierdza, że jest to pierwsza wizyta koronowanego gościa w Berlinie. Król z Małżonką i świtą zamieszkał w pałacu ks. Albrechta, który oddano mu do dyspozycji.

Groźba zalewu Gdańska minęła

GDAŃSK, (P. A. T. 22 lutego). Poziom wody na Wiśle zaczyna się obniżać. Część rzeki pokryta jest lodami; które spływają do morza i wobec tego obawa wylewu znikła zupełnie.

Szalona jazda na samochodzie

Nowy rekord szybkości.

LONDYN (PAT) 20.II Z Dayton-Beach donoszą, że na Florydzie znany automobilista kpt. Malcolm-Campbell zdobył nowy rekord szybkości na swoim samochodzie 450-cio końnym marki Napier.

Przeciętna szybkość osiągnięta przez kapitana wynosiła 333 kilometry na godzinę.

Zdrowe dziecko w bolszewji to fenomen

Władze sowieckie ogłaszają bardzo często najrozmaitsze „konkursy". Ostatnio ogłoszono wprost niezwykły konkurs z nagrodą 200 rb., a mianowicie „konkurs na zdrowe dziecko", zaznaczamy, że nie konkurs na „najzdrowsze" dziecko, ale poprostu na „zdrowe" dziecko. Czyżby w Sowietach było tak trudne o zdrowe dzieci?

Nędza studentów rosyjskich

Jak ciężkie jest życie studentów rosyjskich dowodzą najlepiej sprawozdania moskiewskiej rady miejskiej, które można przytoczyć bez żadnych komentarzy, gdyż same cyfry wystarczą.

W Moskwie studjuje 72 tys. studentów, z których 51 tys. otrzymuje stypendja w wysokości 25 rb. miesięcznie, a inni... o innych wogóle się nie mówi. Czem jest to stypendjum, najlepiej świadczą następujące cyfry, przytoczone z tegoż sprawozdania: minimum utrzymania przy bezpłatnym mieszkaniu (bursy bezpłatne kwaterują zaledwie 1 tys. studentów), odżywianiu w stołówkach akademickich (sprawozdanie stwierdza, że wyżywienie to jest niewystarczające) kosztuje 35 rb. 60 kop.

Skąd student moskiewski ma wydostać kilkanaście rubli, tego sprawozdanie nie podaje.

Nic też dziwnego, że wśród studentów moskiewskich nagminnie panują choroby. Według tegoż sprawozdania chorych studentów moskiewskich (przeważnie na gruźlicę) jest 67% (wyraźnie sześćdziesiąt siedem procent), a na ostatnich kursach 80% (wyraźnie osiemdziesiąt procent).

Zaznaczamy, że dane cyfrowe bierzemy ze sprawozdania moskiewskiej rady miejskiej — bez żadnych zmian.

Drukarnia Wydziału Powiatowego
w Nowogródku
Nakład 1500 egz.

Międzynarodowy kongres lotniczy

W Warszawie

W dniu wczorajszym o godz. 12 w południe nastąpiło w sali obrad warszawskiej Rady Miejskiej uroczyste otwarcie 19 sesji Międzynarodowego Zrzeszenia Towarzystw komunikacji powietrznej. Na posiedzenie to przybyli przedstawiciele Ameryki, Anglji, Holandji, Niemiec, Austrji, Szwajcarji, Francji, Włoch, Danji, Norwegji, Szwecji, Belgji, Węgier, Hiszpanji i Polski.

Posiedzenie zagaił dr. Ignacy Wygard prezes Rady nadzorczej Polskiego Aerolotu. Przemówienie powitalne wygłosił minister Komunikacji inż. Paweł Romocki, który po powitaniu przedstawicieli reprezentowanych państw między innemi zaznaczył: „Uważam za niezbędne podkreślić w dziedzinie żeglugi powietrznej szeroką inicjatywę prywatną popieraną przez rząd, która dzięki swej żywotności duchowi przedsiębiorczemu i energji. osiągnęła znakomite wyniki. Zawdzięczając wytężonej konkurencji zagranicznej. polska komunikacja powietrzna rozwinęła się potężnie. Świadczą o tem osiągnięte w tej dziedzinie rezultaty.

Na polskich linjach komunikacji lotniczej regularnos. lotów w ostatnim roku osiągnęła — stopień bardzo wysoki, mogący śmiało konkurować z rezultatami linji zagranicznych, eksploatowanych dużo dawniej i mających na swe usługi znakomitą technikę. Dzięki tej konkurencji regularność lotów osiągnęła 80% i 100% bezpieczeństwa. Aparaty lotnicze polskich linji komunikacyjnych wykonały 3903 lotów w czasie których przebyto 1195000 kilometrów, przewożąc 7744 podróżnych, co wynosi 2376.340 pasażero - kilometrów. W tym samym czasie przewieziono 240.000 kg. poczty co wyniosło 283.057.000 kilogramo-kilometrów.

Kongresy lotnicze przyczyniają się znakomicie do postępu i rozwoju lotnictwa zapewniają regularność i bezpieczeństwo komunikacji oraz zwiększają możliwości większego zbliżenia narodów na polu handlowem i przemysłowem.

Minister Romocki zakończył przemówienie wyrażając życzenia pomyślności obrad kongresu.

Po przemówieniu dyrektora generalnego międzynarodowego zrzeszenia komunikacji lotniczej przerwano obrady i wszyscy delegaci udali się na przyjęcie wydane przez ministra Romockiego. Bezpośrednio po przyjęciu rozpoczęto dalsze obrady, które trwały bez przewy do godziny 18 min. 45.

Wieczorem uczestnicy kongresu udali się na galowe przedstawienie w Operze Warszawskiej.

Katastrofa po wodzi na Południu Rosji

W południowej części Ukrainy, na Krymie i Kaukazie Północnym wylały wskutek szybkiego topnienia śniegów i ulewnych deszczów niektóre rzeki, zatapiając szereg miast i wsi.

W Rostowie nad Donem wskutek wylewu rzeki Temernik zostały zatopione: dworzec kolejowy, czereg instytucji i kilka fabryk. W niektórych miejscach woda na ulicach miasta sięgała wysokości 1 metra.

W okręgach artemowskim, zaporoskim i ługańskim wylały rzeki Torec i Konka. W Konstantynówce zostały zatopione zakłady metalurgiczne im. Frunzego; niebezpieczeństwo powodzi zagraża również zakładom krematorskim. W Okręgu zaporoskim znajduje się pod wodą szereg wsi.

Zatopiony został tor kolejowy na odcinku Dżankoj-Perekop. Komunikacja kolejowa z Krymem została przerwana W m. Dżankoj woda zburzyła 26 domów. Kilka wsi okolicznych znajduje się również pod wodą.

Ożywiona akcja wyborcza Kobiet

Powiatowy Nowogródzki Komitet Kobiet Bezp. Bl. Wsp. z Rządem prowadzi ogromny zapał i energję w organizowaniu kadr kobiecych, spotykając się co najważniejsze z ogromnem zainteresowaniem i uznaniem zebranych na wiecach. Z każdym dniem powstaje coraz więcej gminnych komitetów, skupiając wokół siebie kobiety świadome ważności swego prawa głosowania i obowiązków, jakie na nich, jako obywatelkach Państwa spoczywają.

PRZEGLĄD PRASY

Im bliżej są wybory, tem dalej są argumenty wyborcze. Zwolna zaczyna ucichać piekielny jazgot walki, nieliczącej się z niczem, nie gardzącej żadnym argumentem. Jeszcze tylko „Gazeta Warszawska" sięgnie do tych tematów, aby przed społeczeństwem roztaczać widma niebezpieczeństw, które nikomu nie grożą. O cóż idzie? O tę trochę cierpliwości do 4 marca, kiedy rozstrzygną się losy idących w w bój o mandaty partyj.

A jednak „Gazeta Warszawska„ nie może powstrzymać się, aby nie stwarzać analogji, między Polską, a... Rosją.. I choć u nas wręcz jest odmiennie, to „Dwugroszówka" ryzykuje takie frazesy.

> Rząd nie usiłował wcale oprzeć się na zaufaniu społeczeństwa, nie starał się nawet organizować sfer sobie oddanych,

aby potem konkludować:

> Oparcie rządu wyłącznie na strachu, nieposzanowanie prawa, rozbicie i sproszkowanie społeczeństwa, opanowanie inteligencji przez ideje radykalne i socjalistyczne, wszystko to przygotowało grunt dla bolszewizmu.

Ale do kogo to wszystko? Wszakże to „ka - nary" głosowały za zatwierdzeniem listy komunistycznej. I teraz straszą społeczeństwo bolszewizmem? Za to „**Rzeczpospolita**" nie tyle rzeczowo ile pospolicie probuje fałszować fakty, bo twierdzi że:

> Jeżeli tu i owdzie głosi się o rozmnożeniu produkcji, o rozmnożeniu kredytu, to pomija się milczeniem wymownem fakty niezbite: bilansu handlowego ujemnego i wzrostu drożyzny, pomija się fakt utrzymania budżetu tylko dzięki niskim poniżej norm minimalnych pensjom urzędników cywilnych, pomija się fakty zastoju budowlanego który powstrzymuje zbyt drogi kredyt i brak odpowiednich ustaw, utrwalających prawa własności.

Tu i ówdzie!? A co do bilansu handlowego to przytoczymy tylko wyjątek z mowy min. Skarbu Czechowicza, który na wiecu w Włocławku powiedział wyraźnie ze...

> Nie powinniśmy jednak w wyniku tych pomyślnych obrotów zamykać oczu na poważne niebezpieczeństwo jakie nam zagraża ze strony ujemnego bilansu handlowego.

Jednak nie zamyka się oczu! Za to tem mocniej zamyka oczy „Rzeczpospolita" na wszystko co się dzieje po „tamtej stronie".

Nie odchodzi od tematów wyborczych „Robotnik" i powołuje się na dawne zasługi P. P. S-u. kaja się za „grzech" udziału w rządach „Chjeno-Piasta" aby stwierdzić, że:

> Polska Partja Socjalistyczna rozpoczęła swój żywot w imię zasady, że niepodległość jest warunkiem istotnym, by mógł w Polsce zwyciężyć Socjalizm. Dzisiaj wiemy. że swobodny rozwój kultury, sztuki, nauki narodu bez niepodległości jest rzeczą niewykonalną. A tempo tego rozwoju decyduje o całym jurze Polski pracującej. Dlatego rozumiemy naszą dzisiejszą walkę o Demokrację, naszą pracę nad utrwaleniem Pokoju powszechnego, jako dążyciągą minionej walki o niepodległość kraju.

Tak! Od negatywnej walki o zasady trzeba przejść do pozytywnej pracy nad utrwaleniem „Pokoju powszechnego" i to przedewszystkiem w własnem państwie.

—Zyg—

Rolnicy powiatu Stołpeckiego ślą wyrazy hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu

Dnia 21 b. m. odbył się w **Stołpcach** zjazd drobnych rolników powiatu Stołpeckiego, na który przybyło przeszło 200 delegatów drobnego rolnictwa.

Na zjeździe wygłosili referaty gospodarcze pp. Sianożęcki, Horbaczewski i instr. Bereśniewicz. Po referatach rozwinęła się dyskusja, której rezultatem było **powzięte przez obecnych postanowienie założenia Związku drobnych rolników** na powiat Stołpecki. Do Zarządu Związku weszli pp. Zygmunt Olczycki, Józef Hołownia, St. Jurys, A. Kierbacz, Józef Dubowik, Edmund Kędzierski.

Zebrani przyjęli szereg rezolucyj tyczących się spraw związanych z rozwojem drobno-rolnych gospodarstw. Następnie p. Sianożęcki wygłosił referat o obecnej sytuacji politycznej w języku polskim, p. inż. Burak w języku białoruskim.

W wyniku powyższego referatu powzięto rezolucję stwierdzając w niej, że tylko Rząd Marszałka Piłsudskiego zapewnić może rozwój drobnego rolnictwa i dlatego zebrani postanawiają poprzeć Bezp. Blok Wsp. z Rządem oddając swe głosy na listę Nr. 1.

Zjazd zakończył się wysłaniem depeszy z wyrazami hołdu do Marszałka Piłsudskiego.

W dniu 20 b. m, w m-ku **Wiszniewie** z inicjatywy Zarządów miejscowych Komitetów Obw. Drobnych Rolników zostało **zwołane zebranie przedwyborcze w liczbie 260 osób, na którem to zebraniu została jednomyślnie uchwalono rezolucja oddać swe głosy w dniu głosowaniu do Sejmu i Senatu na listę Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem Marszałka Piłsudskiego.**

Po każdem przemówieniu, wygłoszonem przez pp. Basyka Hieronima, Kłoszko Hironima, Kmola Piotra, Żukowskiego Mateusza i Sokołowskiego Antoniego wznoszono entuzjastyczne okrzyki na cześć Marszałka Piłsudskiego.

Jednocześnie zebrani jednomyślnie postanowili wysłać hołdowniczą depeszę do Marszałka Piłsudskiego treści następującej: Marszałek Józef Piłsudski Warszawa—Belweder „My drobni rolnicy, gm. Wiszniewskiej, pow. Wołożyńskiego zebrani w dniu dzisiejszym w liczbie 260 osób w m-ku Wiszniewie na zebranie przedwyborcze, wszyscy przyrzekamy oddać swe głosy na listę Nr. 1 i wyrażamy Ci Wodzu Nasz całkowite swoje zaufanie i życzymy ci szczęścia w dalszej pracy nad rozbudową kraju".

— Sokołowski Antoni
Kłoszko Hieronim
Basyk Hieronim

Jak Wyzwoleniec „tępił" alkoholizm

W dniu 21 b. m. znany działacz „Wyzwolenia" i kandydat listy Nr. 3 inż. Lechnowicz, rozpoczął b. „energiczną działalność agitacyjną na terenie pow. Stołpeckiego. Rozpoczął naturalnie od miasta powiatowego Stołpców. Rzecz jednak ciekawa, że jakkolwiek „Wyzwolenie" nie popiera w ogólności akcji Rządu, to jednak np. p. inż. Lechnowicz, kandydat na posła na 2 miejscu popiera monopol spirytusowy b. usilnie i intensywnie. Prawdopodobnie chcąc nabrać animuszu do agitacji sparafrazował przysłowie na swój sposób t. j.: „*spiritus* flat, ubi *fiacha*", a co więcej wprowadził to w czyn. Obszedł o ile tylko na to siły fizyczne pozwoliły rozmaite przybytki Bachusa, aż wreszcie straciwszy pojęcie przestrzeni, chociaż jest inżynierem, utknął na dobre w restauracji p. Dziadki, określając po polsku i dosadnie „urżnięty jak... król Bela". Chociaż jednak p. Lechnowicz in spe suveren nie pała zbytnim afektem do organów policyjnych, te jednak zajęły się nieprzytomnym pieczołowicie.

Następstwa tego przygotowania do agitacji będą niezbyt przyjemne dla p. Lechnowicza, gdyż wytoczono mu dochodzenie o opilstwo.

Biedne to „niewyzwolone" z pijaństwa „Wyzwolenie"!

Śmiertelny wypadek przy pracy.

W dniu 17 b.m. w majątku Morozewicze gminy Kuszelewskiej, pow. Nowogródzkiego zdarzył się tragiczny wypadek. W czasie młócenia zboża w stodole wpadł pod koło lokomobile robotnik Ciechanowicz Grzegorz tak fatalnie, że doznał b. ciężkich uszkodzeń na całem ciele. Po udzieleniu pierwszej pomocy przewieziono go do szpitala sejmikowego w Nowogródku. Niestety, oprócz ran zewnętrznych doznał on silnych obrazeń wewnętrznych i wskutek komplikacji zmarł w ciągu kilku dni.

Wyniki wyborów w Japonji

TOKIO (PAT.) 22.II. W Japonji odbywają się obecnie wybory do parlamentu. Do wyborów **stanęło 13 miljonów wyborców, co stanowi niebywały fakt w dziejach historji Japonji.** Dotychczasowy rezultat wyborów jest następujący: Libelów 65 mandatów, konserwatyści 53,niezależni 5, socjaliści 3. Kilka mniejszych stronnictw od jednego do dwóch mandatów.

Złośliwy figlarz zamknął sędziów, prokuratorów i obrońcę w więzieniu

BERLIN (tel. włas.) 21.II z Magdeburga donoszą. że w Sądzie Okręgowym stwierdzono wczoraj, że po pewnej rozprawie, która zaciągnęła się poza północ sędziowie, prokurator, obrońca i oskarżony zostali uwięzieni w budynku sądowym. Korytarz sądu i schody zaległy ciemności, brama była zamknięta na klucz.

Urzędnik policyjny, którego o tem powiadomiono, uznał całe opowiadanie za dowcip karnawałowy i odłożył słuchawkę.

Jeden z asesorów usiłował wydostać się przez okno na wolność i został aresztowany jako złodziej i doprowadzony do Prezydjum Policji gdzie cała sprawa się wyjaśniła.

Pracę i dobrobyt da Wam lista Nr. 1.

Co słychać nowego?

23 Czwartek

Dziś: Piotra Dam.
Jutro: Maciej a

Wschód słońca: 6.25
Zachód „ 4.39
Długość dnia 10 godz. 13 min.

Prosimy o dalszą opiekę

(Depesza zarządu spółdzielni w Ostrynie do p. Wojewody)

Pan Wojewoda Beczkowicz otrzymał od Zarządu Kasy Ostryny lidzkiej w dniu 21 b. m. depeszę następującej treści: „Rozpoczynając dalszą budowę domu, który będzie mieścić współdzielnię spożywców, kasę, mleczarnię, dom ludowy, składamy Panu Wojewodzie podziękowanie za przychylne załatwienie sprawy placu pod dom, jednocześnie prosimy o dalszą opiekę w tej sprawie.

Zarząd spółdzielni
i Kasy Ostryny lidzkiej.

Z Samorządów

W dniu 23 lutego b. r. odbędzie się posiedzenie budżetowe Wydziału Powiatowego w Nowogródku.

Posiedzenia budżetowe sejmików powiatowych odbędą się: w Stołpcach dnia 23 lutego, w Wołożynie dnia 27 lutego, w Baranowiczach dnia 29 lutego, w Nieświeżu i w Słonimie dnia 7 marca.

Zebranie Patronatu Opieki nad więźniami.

Dnia 25 b. m. odbędzie się o godz. 6-tej po poł. w Ognisku w Nowogródku posiedzenie „Patronatu Opieki nad więźniami".

Zasiłki dla robotników sezonowych

WARSZAWA (tel. włas.) 21.II Minister Pracy i Opieki Społecznej Jurkiewicz wydał zarządzenie w myśl którego robotnicy sezonowi, którzy uzyskali 10-cio tygodniowy zasiłek ustawowy, będą otrzymywali zasiłki tytułem doraźnej zapomogi do czasu wyczerpania przysługujących zasiłków, t. j. do dnia ukończenia sezonu martwego 29.II.

Zapisujcie się na członków Koła Przyjaciół Akademika

Posiedzenie kuratorjum

fermy wzorowej „Uznogi" powiatu Baranowickiego

Dnia 21 lutego r. b. odbyło się w Baranowiczach pod przewodnictwem Starosty Pana Kulwiecia posiedzenie Kuratorjum Sejmikowej fermy Uznogi. W posiedzeniu tem wzięli udział w charakterze delegata Ministerstwa Rolnictwa Naczelnik Wydziału Rolnego E. Bokun, z ramienia Wojewódzkiego Związku Kółek Rolniczych p. Moliński, Wojewódzkiego Towarzystwa Rolniczego p. Czyżewski, powiatowy agronom sejmikowy p. Stoliński i dwaj członkowie Wydziału Sejmiku.

Kuratorjum rozpatrzyło projekty płodozmianów, które mają być wprowadzone na fermie i zaakceptowało 7- polowy płodozmian, zaproponowany przez Dyrektora Stacji Doświadczalnej w Bieniakoniach.

Został również rozpatrzony i zaakceptowany projekt „preliminarza budżetowego fermy na rok 1928/29, który przewiduje sumę wydatków do 35.000 zł., pokrywanych z dochodów fermy.

Zdecydowano przystąpić w jaknajprędszym czasie do przeniesienia na grunta fermy budynku inwentarzowego i stodoły, które obecnie posiada Sejmik w Baranowiczach.

Uznano za niezbędne pobudowanie jeszcze latem r.b. domu mieszkalnego dla administracji i fornali.

Zaakceptowano również wniosek zaangażowania gospodarza fermy, wypłacając mu pobory w pieniądzach i częściowo naturaljami. Ogólny nadzór i kontrolę fermy będzie sprawował agronom sejmikowy.

Następne posiedzenie Kuratorjum fermy z udziałem Dyrektora Stacji Doświadczalnej w Bieniakoniach p. Łastowskiego postanowiono zwołać w kwietniu roku b.

Należy zaznaczyć, że na terenie Województwa Nowogródzkiego w Uznogach powstaje trzecia wzorowa ferma sejmikowa, gdyż obecnie istnieją już fermy w Hanusowszczyznie pow. Nieświeskiego i w Berdówce pow. Lidzkiego. Kierownikiem Berdówki jest p. Mikłaszewski, z wyższem rolniczem wykształceniem. Dla podniesienia kultury rolnej na Kresach działalność ferm ma ogromne znaczenie i należy ze wszchmiar dążyć do postawienia tych ferm na należytym poziomie, jako placówek kultury rolnej.

B.

Kredyty na zakup ziarna siewnego

Państwowy Bank Rolny otrzymał już odpowiednie fundusze, z których udzielać będzie pożyczek na zakup ziarna siewnego selekcyjnego. Pożyczki te jednak nie będą wypłacane gotówką do rąk konsumentom lecz z przyznanych konsumentów sum pożyczkowych Państwowy Bank Rolny będzie płacił dostawcom ziarna selekcyjnego, za dostarczone rolnikom nasiona. Pożyczki te będą udzielane za pośrednictwem Powiatowych Kas Oszczędności i spółdzielni kredytowych. Winne być spłacane do dnia 1 grudnia 1928. W roku ubiegłym kredyty na ten cel przeznaczone hie zostały w pełni wykorzystane, gdyż zaledwie w wysokości 25%.

Obecnie jednak spodziewać się należy, że rolnicy dla podniesienia wartości i jakości swych zbiorów wykorzystają w pełni przyznane kredyty. Sprowadzeniem ziarna na siew winne zająć się organizacje rolnicze.

Wojewódzki Komitet Pomocy Mł. Akademickiej.

W dn. 22 b. m. odbyło się Zebranie Prezydjum Wydziału Wykonawczego Wojew. Komitetu Pomocy Mł. Akademickiej. pod przewodnictwem p. wojewody Beczkowicza.

Sprawozdanie kasowe wykazało za czas od 9.XII. 27 r. do 20 b. m. Saldo — zł. 334. Z koła Przyj. Ak. w Nieświeżu zł. 600 z Koła przyj. Ak. w Nowogródku zł. 100, razem zł. 1034.

Z czego uchwalono przesłać sumę zł. 500 Radzie Naczelnej oraz 500 zł. Związkowi Akademików woj. Nowogródzkiego i b. z. Mińskiej

Przechodząc do następnego punktu obrad p. Dr. Domański szczegółowo przedstawił przebieg i wyniki Tygodnia Akademika w poszczególnych powiatach woj. nowogródzkiego, poczem postanowiono przeprowadzić likwidację Tygodnia, najpóźniej do dnia 15 marca b. r.

Na dzień 25 marca b. r. uchwalono zwołać Zebranie Wydziału Wykonawczego, na które przybędzie Prezes Rady Naczelnej p. wojewoda Sołtan.

Pozatem powzięto szereg uchwał mających na celu ożywienie pracy w Kołach Przyjaciół Akademika.

Wieś za wsią pow. Baranowickiego opowiada się za Bezp. Blok. wsp. z Rządem

Dnia 20 b. m. odbyło się zebranie informacyjne B. B. w. R. we wsi Wysłobuć, gminy Lachowickiej, pow. Baranowickiego na które przybyło przeszło 70 osób. Zebrani wysłuchali z wielkim zainteresowaniem referatu o obecnej sytuacji politycznej, okazując żywe zrozumienie dla pracy dotychczasowej obecnego Rządu i w przekonaniu, że tylko poparcie wysiłku jego, dążącego do trwałej odbudowy Państwa postanowili poprzeć listę Nr. 1.

Podobne zebrania odbyły się w zaścianku Korzele, Zadworz i Małej Łotwie, gminy Ostrowskiej i innych, skąd po zebraniach wysłano depesze hołdownicze do Marszałka Piłsudskiego.

Termin egzaminów na nauczycieli szkół średnich przedłużony do 1932 r.

Niedawno Ministerstwo Wyzn. Rel. i Oświecenia Publicznego ogłosiło, że **termin przeprowadzenia egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich**, o którym mowa w ustępie piątym § 34 rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 9 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 859) **przenosi się z końca czerwca 1928 r. na koniec czerwca 1932 r.**

Odszedłeś.....

Zmarłeś..... I cóż powiem o Twoim życiu tak krótkiem, a tak bogatem we wrażenia i przygody. Wijącem się jak wstęga błyszcząca wszystkiemi barwami tęczy, jarząca się blaskiem ócz i brylantów, wijącem się po przez dnie i noce (częściej noce jak dnie) pełne szałów, uśmiechów i barw. Żyłeś jak książe, bez jutra, bez celu! Zapominałeś w dzień coś robił nocy poprzedniej, a nocy następnej rzucałeś się znowu w wir szału, radości i piękna błyskotliwego nie pomnąc najbliższej przeszłości i nie dbając o najbliższą przyszłość! Żyłeś pełnią życia pustego, kipiącego i bezwartościowego— a tak pociągającego swą perlistością, musującego pragnieniem i pożądaniem chwili, momentu, jednego drgnienia powiek, miłego skrzywienia ust drogiej istoty — drogiej dziś, a nawet tylko w tym momencie, bo za chwilę już uśmiech innych ócz wabił Cię gdzieńdziej, a Tyś szedł niepomny na łzy i żal, zresztą również chwilowe.

Życie słało Ci róże pod stopy, rzucano Ci rubiny serc i perły uśmiechów, a Tyś szedł radosny, drwiący i ironiczny, z kpiącym uśmiechem, grzesznemi oczyma, depcząc leciutką stopą wszystko. Przybrany w koronki i wstęgi, błyskotliwy, drażniący.

Śmiech Twój perlisty brzmiał wszędzie, porywał wszystkich, zmuszał do zapomnienia, do blasku i rozkoszy! Śmiech Twój radosny i kpiący, kusicielski i ironiczny, rozedrgany wszystkiemi fibrami zmysłów dążeń i porządań, nie kończący się i niewyczerpany, nie sięgający nigdy do dna duszy, a jakby lekką stopą, baletnicy ślizgający się wdzięcznie, bałamutnie i frywolnie po błyszczących parkietach.

Rozdający uśmiechy i kolce róż w momentach najmniej spodziewanych, rozflirtowany, niewierny i nieobliczalny, jak piękna kochanka—szedłeś przez króciutkie swe życie lekko i bez żalu, rozpustnie, rozkosznie i zmysłowo.

Odszedłeś!.... Odszedłeś w zapomnienie, w niepamięć mimo to, że w momencie Twego odejścia drgnęły wszystkie serca!

Odszedłeś!.... I o czem mam mówić nad Twoją trumną? Wspomnienia o Twem oszałamiającem życiu zapadły w toń niepamięci już wczoraj. Zostały po Tobie jednodniowe zawody, i tryumfy, smutki i radości. Trwałego nie zostało nic!

A jednak żegnamy Cię wszyscy, wprawdzie jedni ze smutkiem, że już odszedłeś, inni z radością, że wreszcie odszedłeś. Smutek nasz również jest tylko chwilowy! Już dziś nie pamiętamy o Tobie i słusznie!

Książe karnawału!!! Nie smuć się, że nas porzuciłeś! Ludzie i w poście będą tańczyć przy lada sposobności. I wódkę pić będą (z patryotyzmu — dla dobra monopolu)... „pod śledzia" wprawdzie, a nie „pod bliny"!!

Żegnaj!!

Ale wróć za dziesięć miesięcy, bo mimo wszystko, mimo całej nicości Twej, brak nam w codziennem, szarem istnieniu tej beztroskiej radości chwili, którą tylko Ty dać możesz.

yez.

Związek Kółek Rolniczych

ziemi Nowogródzkiej

Realizując swój plan pracy, Wydział Ogrodniczo-Pszczelniczy Zw. Kół. Roln. w Nowogródzku organizuje szereg kursów specjalnych ogrodniczo-pszczelniczych w miejscowościach, gdzie te dziedziny gospodarstwa rozwijają się lub gdzie mają widoki rozwoju. Kursy te już odbyły się w następujących miejscowościach:

1) w Lidzie 4-ro dniowy, od 15—18 stycznia włącznie. Wykłady odbywały się w Świetlicy Strzelca, przeciętna ilość słuchaczy wynosiła 35 osób posiadaczy sadów i pszczelarzy. Pomoce naukowe dostarczone były przez miejscową Sekcję Ogrodn.-Pszczeln. i Z. K. R. z N. Przyczem korzystano z kinematografu Strzelca wyświetlając filmy fachowe.

2) w Rubieżewiczach powiatu Stołpeckiego 2-wu dniowy 17—18 stycznia przy udziale 50 słuchaczy.

3) w Raduniu pow. Lidzkiego 2-mu dniowy 20 i 21 stycznia przy udziale 55 słuchaczy.

4) w Starym Świerżniu pow. Stołpeckiego 21 — 23 stycznia przy udziale 180 słuchaczy.

5) w Prowżałach pow. Wołożyńskiego 24 i 25 stycznia przy udziale 75 słuchaczy.

6) w Dalidowiczach pow. Wołożyńskiego 26 stycznia przy udziale 45 słuchaczy.

7) w Koreliczach pow. Nowogródzkiego 4-ro dniowy 29 stycznia do 1 lutego włącznie przy przeciętnej ilości 120 słuchaczy.

Zaznaczyć należy wielką pomoc jaką okazywał dla Kursu miejscowy kierownik szkoły Powszechnej p. A. Dulęba udzielając nietylko szkoły co dzień wszelkie, ale odbijając do dyspozycji własne rzutnik, też służbę czasowodzenie po całe grodzin korzystali z jego wynalazku.

8) w Nieświeżu 4-ro dniowy od 30 lutego.

Bez wyjątku we wszystkich punktach kursy miały powodzenie. Słuchacze przeważnie drobni rolnicy, bardzo interesowali się wykładami. Ogólna ilość godzin wykładowych wyniosła 61 oraz 12 godz. na dyskusje. Wykładano z dziedzin—uprawy roli i życia roślin, hodowla drzew i krzewów owocowych, hodowla warzyw, hodowla kwiatów, hodowla nasion, o hodowli jedwabników i morwy, oraz o hodowli pszczół. Wykładowcami stałymi byli p. Z. Bankiewiczówna i p. M. Białkowski instr. Z. K. R. z N. oraz miejscowi instruktorzy w poszczególnych Okręgach pp. St. Rutkowska, L. Święcicki, E. Horbaczewski, W. Cierpicki. Brali udział w wykładach i wybitni członkowie Sekcji Ogrod.-Pszczeln. w Lidzie pp. P. Gierasimowicz i Sudorski w Koreliczach p. A. Dulęba.

Słuchacze z żalem żegnali prelegentów składając na ich ręce gorące podziękowanie instytucji za zorganizowanie kursów, wnosząc prośby o jak najczęstsze następne przyjazdy.

Kursy finansował Z. K. R. z N. korzystając z częściowych zasiłków Ministerstwa Rolnictwa, jeden Sejmik Nowogródzki przeznaczył na te kursy zł. 100 tym sposobem dopomagając Z. Kół. Roln. do przeprowadzenia tak porządanych na wsi kursów specjalnych.

M. B.

Pola doświadczalne w Nowogródzkiem

Ministerstwo Rolnictwa przekazało do dyspozycji Urzędu Wojewódzkiego 11.600 zł. jako dalszy zasiłek na organizacje Pól Doświadczalnych w Hanusowszczyznie pow. Nieświeskiego i w Łazdunach pow. Wołożyńskiego. W styczniu r. b. przekazano już na ten cel 20.000 zł. Pole Doświadczalne w Hanusowszczyznie z uprawą koniczyn i pszenicy organizuje Sejmik Nieświeski, pole doświadczalne w Łazdunach z uprawą lnu organizuje Wojewódzki Związek Kółek Rolniczych.

Na kierownika Pola Doświadczalnego w Hanusowszczyznie został zaangażowany p. W. Bereśniewicz, w Łazdunach zaś p. Podhorski—Okołów, posiadający obaj ukończone wyższe studja rolnicze w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Jeszcze w roku bieżącym ma być wybudowany szereg budynków niezbędnych dla prowadzenia tych pól i obecnie już zwożą się materjały.

Również obecnie już zakupuje się niezbędny inwentarz żywy i martwy, jak również nasiona.

Po uruchomieniu tych dwuch pól Województwo będzie posiadało trzy Pola Doświadczalne w trzech rejonach o rozmaitem typie gleby, gdyż obecnie jest przez cały czas czynną Stacja Doświadczalna w Biełiakoniach, pow. Lidzkiego, która prowadzi doświadczenia przeważnie z uprawą ozimin i okopowych, a pozatem bada działalność nawozów zielonych przy rozmaitem zmianowaniu.

B.

Żona co drugi dzień

Prasa sowiecka donosi—zresztą nie wyrażając wcale oburzenia iż w Mińsku niejaki Karasin ożenił się i w dwa dni później wstąpił po raz drugi w związki małżeńskie, ograniczając się jedynie do listownego zawiadomienia pierwszej żony, że „nie podoba mu się więcej".

KUPON

na prawo korzystania z bezpłatnych porad prawnych „Życia Nowogródzkiego".

Wyciąć i załączyć do listu.

GIEŁDA

pieniężna i towarowa

Dewizy: N. Jork 8.91 Zurich 172.01, Londyn 43.42, Paryż 34.97, Praga 26.41, Berlin na ulicy na m. Rosja złota — 4.57, Dolary w prywatnym obrocie 8.8[illegible]

Papiery procentowe

5% pożyczka prem. 71.50—71.74.
10% „ kolejowa 102.
5% „ konwersyjna 67.
5% „ kolejowa 61.
8% Bank Gosp. Kraj. 94.
8% „ Rolny 94.
4% „ ziemskie 56—56.
8% miejskie 80—85—79.
5% miejskie 65—50.

Złoty polski na giełdach zagranicznych

w dn. 20.II, osiągnął za 100 złotych

Gdańsk 57.46—57.60. Berlin 46.85—47.05. N. Jork 11.35. Zurich 58.30. Londyn 43.50. Praga 377.

Akcje

Bank Dyskontowy 136—137.
„ Handlowy 123.
„ Polski 151.
„ Zachodni 32.
„ Zw. Spół. Zarob. 90.
Siła i Światło 115—117.
Cukier 84.
Węgiel 101—99.
Nobel 39—39.
Lilpop 4[illegible].
Modrzejów 47—47.
Starachowice 64—64—64.
Borkowski 19.
Żegluga 40.
Firley. 61.
Zawiercie 34—33—34.
Wysoka 156.
Ostrowieckie 85.

Tendencja na akcje nieco słabsza.
Cegielski 44.

Masło i jaja

Od dn. 21 b. m. obowiązują następujące ceny w sprzedaży detalicznej.

Masło wyborowe 7.60 zł. za 1 kg.
„ „ II kat. 6.60 zł. „
„ „ solne 6.20 zł. „
„ „ osełk. 5.80 zł „
Jaja po 20 gr. za sztukę
Mleko 44 grosze za 1 litr.
„ sterylizowane 47 gr. za 1 litr.

Silny eksport jaj zagranicę.

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.

Radioprogram

WARSZAWA (TALA 1111).

Czwartek 23 lutego.

12.00 Sygnał czasu, hejnał z Wieży Marjackiej, komunikat lotniczo-meteorologiczny, oraz nadprogram.
12.05—12.30. Odczyt organizowany staraniem Min. W. R. i O. P. p. t.: „Szlakiem Krzywdy" wygł. prof. Józef Chałasiński.
12.30—14.00. Transmisja koncertu dla młodzieży szkolnej z Filharmonji Warszawskiej.
15.30. Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy, oraz nadprogram.
15.20—16.25. Przerwa.
16.25—16.40. Komunikat harcerski.
16.40—17.05. Transmisja z Krakowa. Odczyt p. t. „Psychologja kobiety" — wygł. dr. Aurelja Sikorska.
17.05—17—20. Przerwa.
17.20—17.45. „Wśród książek"—przegląd najnowszych wydawnictw omówi prof. Henryk Mościcki.
17.45—18.55. Audycja literacka.
18.55—19.05. Przerwa.
19.05—19.15 Komunikat rolniczy
19.15—19.35 Rozmaitości.
19.35—20.00. Lekcja języka angielskiego p. Memmi Gardiner.
20.00—20.30 Odczyt o działalności Rządu, organiz. przez Prezydjum Rady Min.
20.30. Audycja z okazji święta narodowego Estonji: 1) Hymn narodowy estoński — wykona orkiestra pod dyr. Józefa Ozimińskiego. 2) Przemówienie p. Artura Hamana, charge d'affaires poselstwa estońskiego. 3) Odczyt p. t.: „Dziesięciolecie dziejów Estonji"—wypowie p. minister Wacław Tadeusz Dobrzyński. 5) Estońskie melodje ludowe: 1) w opracowaniu R. Tobiasa". „Miks sa nutad" („Czemu płaczesz"), 2) w opracowaniu Katta: „Lapsepeolves". („Przy wiejskiej drodze"), 3) w opracowaniu Vedro: „Tale koju" („Przyjdź w mój dom") — odśpiewa p. Marja Modrakowska. 6) O sagach estońskich — opowie p. Kazimiera Zawistowska - Kintopfowa. 7) Heino Eller: Kołysanka—wykona p. Jan Dworakowski. 8) 2 melodje estońskie ludowe: 1) w opracowaniu R. Tobiasa: „Mele elu" („Nasze życie"), 2) w opracowaniu Anylka: „Ules" („W góry") — odśpiewa p. Marja Modrakowska. 9) J. Päivill et A. Virkhaus: „Eesti pinnal" — potpourri. — wykona orkiestra.
22.00—22.05. Sygnał czasu i komunikat lotniczo-meteorologiczny.
22.05—22.20. Komunikaty P.A.T.
22.20—22.30. Komunikat policyjny, sportowy i nadprogram.
22.30—22.30. Transmisja muzyki tanecznej.

PORADY PRAWNE

P. T. B. Słonim, skrzynka pocztowa 42.

1) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24. XI 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych obowiązuje na całym obszarze Państwa.

2) Zgłoszenia o przyjętych pracownikach będzie przyjmował, o ile chodzi o obszar województwa Nowogródzkiego Zakład Ubezpieczeń pracowników umysłowych w Warszawie. Jedynie w okresie przejściowym odnośne zgłoszenia należy kierować za pośrednictwem właściwych Kas Chorych.

3) Jeżeli między pracodawcą a pracownikami nie została zawarta umowa, ani też pracodawca nie wziął na siebie względem pracownika żadnego zobowiązania, to jasnem jest, że mógł go zwolnić nawet bez wynagrodzenia. Nie stoi temu oczywiście na przeszkodzie wytoczenie przez pracownika powództwa do pracodawcy o odszkodowanie opierając się na prawie zwyczajowem.

4) Według artykułu 47 ustawy o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. ust. Nr. 44 par. 272) członkowie Kas Chorych muszą opłacić nie 1/3, lecz 2/3 składki która może być potrącona przez pracodawcę z pensji pracownika.

Redaktor i wydawca **Zygmunt Kamieński.**

Druk. Wydz. Pow. w Nowogródku.